

Szabadszállás Város Polgármesteri Hivatalának Hardver és szoftver nyilvántartási szabályzata

Szabadszállás Város Polgármesteri Hivatalának (a továbbiakban hivatal) az utóbbi években jelentősen megnőtt a számítástechnikai eszközeinek, hardvereinek, szoftvereinek a száma. A BSA ajánlása alapján ezzel a szabállyal meghatározzuk a hivatal hardvereinek és szoftvereinek nyilvántartási szabályait.

Bevezető a jogszabályi háttérrel

Fontosabb rendelkezések a szoftverek jogi védelméről

A szellemi alkotások két nagy jogintézmény keretében részesülnek védelemben: a főleg műszaki szellemi alkotások (pl. különböző fajta találmányok az iparjogvédelem különböző ágaiban (ideértve pl. a fajtaoltalmakat és a biológiai találmányokat) és főleg, de nem kizárólag a nem műszaki jellegű szellemi alkotások pedig a szerzői jog keretében részesülnek jogi védelemben (a szerzői jog területén nehéz lenne nem műszaki jellegűnek tekinteni pl. műszaki és építészeti terveket).

A szerzői jog az irodalom, tudomány és művészet alkotásait védi (Szt.1.§ (1) bek.) (1*) a törvény végrehajtási rendelete pedig (Vhr. 1. §(1) bek.2*) az Szt. védelme alá tartozó alkotásként említi meg a számítógépi programot és a hozzájuk tartozó dokumentációkat (szoftver). A hozzájuk tartozó dokumentáció kifejezés azt jelenti, hogy a szoftverrel kapcsolatos minden előkészítő, kísérő, eligazító, felhasználást elősegítő, stb. anyagok a szoftver kategóriához tartoznak. Itt meg kell jegyezni azt, hogy ezek az anyagok üzemképes szoftver hiányában is védelemben részesülnek, ezt erősítették a Legfelsőbb Bíróság ítéletei is (3*). A szerzői jog ugyanis az "irodalmi" kifejezésen nemcsak a szépirodalmat érti, a szerzői jog hatálya alá tartozik minden írásmű (szak-, tudományos-, ismeretterjesztő írásmű, stb.)

A védelem szempontjából egy feltétel megléte szükséges: a mű eredeti jelleggel kell, hogy rendelkezze (Szt. 4. § (2) bek.). A védelem fennállásának kérdésében kizárólag a bíróság dönthet, ebben a kérdésben más hatóság nem foglalhat állást. A szerzői jogi rendszerben nincsen lajstromozás, bejelentés, ezt egyébként az irodalmi és művészeti alkotások védelmére létrejött Berni Uniós Egyezmény (VUE 4*) is tiltja. Magyarországon nemcsak a magyar szerzők művei állnak védelem alatt, külföldi állampolgár Magyarországon a szerzői jog vonatkozásában ugyanolyan elbánásban részesül, mint a magyar állampolgár.

(1*) 1969. évi III.tv. a szerzői jogról

(2*) 69/1969 (XII.29.) MM sz. rendelet

(3*) LB Pf. IV.20.417/1982 és LB Pf. III.20.197/1985/14 sz.

(4*) Az irodalmi és művészeti alkotások védelmére létesült Berni Uniós Egyezmény. (1975. évi 4. Sz. tvr.)

(5*) Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és az Amerika Egyesült Államok Kormánya között a szellemi tulajdonról. (Magyar Közlöny 1993. évi 173 sz.)

Miután a védelem fennállásának egyetlen feltétele az önálló, eredeti jelleg, a védelem fennállása függetlenül a mű esztétikai, pl. szoftver esetében műszaki színvonalától, vagy tudományos, vagy szakmai értékétől, gazdasági jelentőségétől, megjelenési formájától, rögzítési módszerétől és alakjától, nyilvánosságra jutásától (szoftver és műszaki tervek esetén igen gyakori, hogy azokat üzleti-üzemi titokként kezelik.)

A fentiek alapján tehát a védelem fennállása nem függ attól, hogy a szoftver forráskódban vagy tárgyi kódban került rögzítésre, felhasználói programként vagy operációs rendszerként jelenik meg és attól sem, hogy a mű számítógéppel, vagy számítógép segítségével jött létre.

A szerzői jogi védelem nemcsak az egész műre, hanem annak részeire is kiterjed. A szoftver általában lépcsőzetes alkotás eredménye, az egyes "lépcsők" ugyanolyan védelem alatt állnak, mint a teljes mű. Ebből következik, hogy a számítógépi program és a hozzá tartozó dokumentáció együtt is, de külön-külön is védelem alatt áll. A Legfelsőbb Bíróság-i döntés ebben a vonatkozásban is részletes állásfoglalást tartalmaz.

A gazdasági életben a szoftver felhasználása kétféleképpen történik: Egyedi igények esetén a szerző (jogtulajdonos) és a felhasználó (megrendelő) írásban szerződést kötnek, az Szjt. szóhasználatában: felhasználási szerződést, amit a gyakorlatban szerzői jog licenz-szerződésnek is neveznek.

A felhasználás lebonyolításának másik fajtája a műpéldány vagy másolatának megvétele üzleti forgalomban.

A felhasználási szerződéseket a Szjt. V. fejezete szabályozza, az Szjt. Által nem szabályozott kérdésekben Ptk. Rendelkezési irányadók. A felhasználási szerződést a felek vagy megalkotandó, vagy már elkészült műre kötik. A felhasználót a szerződésben megszerzett jogait csak a szerző engedélyével ruházhatja át. Abban az esetben tehát, ha a felhasználó a szoftvert további értékesítésre szánja, a felhasználási szerződésben ezt külön ki kell kötni. A felhasználási szerződésben természetesen rendelkezni kell arról, hogy a felhasználó milyen körben, milyen feltételekkel (időbeli, területi hatály) szerzi meg a felhasználás jogát, a szerződésben meghatározott határokat túllépni nemcsak a szerződést sértő cselekmény, hanem a szerző személyéhez fűződő jogait (Szjt. 10.§ és Vhr7.§) vagyoni jogait (Szjt.13.§) sérti és büntetőjogi szankciót is vonhat maga után, (Btk. 329/A.§) a polgári jogi következményekről az Szjt.52.§ és 53.§ szakaszai rendelkeznek.

A szoftverre vonatkozó szerződések, különösen az egyedi felhasználás esetén, nem tisztán szerzői jogi felhasználási szerződés és így az Szjt. Vonatkozó rendelkezései egyaránt irányadók.

Másképpen alakul a helyzet, ha például a szoftver értékesítésére gépekkel, berendezésekkel együtt kerül sor, amikor a gép működtetésétől a szoftver elválaszthatatlan, a kettő egységes rendszerben működik. Ebben az esetben vegyes szerződésről beszélünk, ilyen esetekben az adásvétel során a szoftver említésre sem kerül. Ilyenkor a Ptk. Kötelmi jog általános szabályai irányadók, és ez vonatkozik a kellék és jogszavatosságra is.

A szerző/jogtulajdonos jogait a szabad felhasználás korlátozza. A szabad felhasználás azt jelenti, hogy a különben védelem alatt álló mű felhasználása díjtalan és ahhoz a szerző hozzájárulása nem szükséges. (Szjt.168.)

A szoftver vonatkozásában a szabad felhasználás két lehetőségét kell megemlíteni: a magáncélú másolást és a haszonkölcsönt.

Nyilvánosságra hozott műről bárki készíthet másolatot, ha az nem szolgálja sem forgalomba hozatal, sem jövedelemszerzés célját és a szerző jogos érdekeit egyébként sem

sérti ... (Szt.18.§(1)bek.) E rendelkezés értelmében magáncélra szoftverről is lehet másolatot készíteni. A törvény azonban a magáncélú másolást is szigorúan korlátozza. A nyilvánosságra hozott kifejezés azt is jelenti, hogy amennyiben a szoftver üzemi-üzleti titok, nem lehet nyilvánosságra hozottnak tekinteni. A szabad felhasználás megítélésénél lényeges szempont a másolatkészítés célja. Szoftvert nem azért szoktak lemásolni, hogy otthon gyönyörködjenek benne. Ha csak egy példányt készítek és azt eladom, az már forgalomba hozatal és jövedelemszerzéssel jár. Nyilvánvaló, hogy a szoftver engedély nélküli másolatának sokszorosítása, forgalomba hozatala a szerző jogos érdekeit sérti, mert csökkenti az iránta fennálló keresletet. Elvileg ugyan fennáll az a lehetőség, hogy valaki a szabad felhasználás keretében másolatot készítsen, a gyakorlatban azonban nehezen képzelhető el, hogy az ne ütköznék az idézett jogszabályban foglalt korlátokba.

“A mű egyes példányainak haszonkölcsönbe adása – a számítógépi programok kivételével, valamint a (3) bekezdésben foglalt korlátozással – a szabad felhasználás körébe tartozik” (Szt.18.§.(3) bek.) A számítógépi programot tehát csak a szerző engedélyével lehet kölcsönözni. E rendelkezés indoka, hogy pl. a szoftver másolása könnyen, gyorsan és igen olcsón végezhető és nehezen ellenőrizhető.

A szerzői jogi védelem a szerző életében és haláltól számított 70 évig áll fenn. E rendelkezés irányadó minden olyan műre, melynek védelme 1994. július 1-jén még fennállt, természetesen az addig eltelt időt be kell számítani a 70 évbe. Amennyiben a védelmi idő a fent említett időpont előtt járt le, a 70 éves védelmi idő már nem illeti meg a szerzőt, 1994. július 1. előtt ugyanis a védelmi idő 50 év volt. A védelmi időt a szerző halálát követő év január 1-jétől kell számolni. A szoftvernél az erkölcsi kopás következtében a szoftver felhasználása aránylag lényegesen rövidebb ideig tart, mint pl. a hagyományos műveknél, melyeknél a komolyabb felhasználásra sokszor a szerző halála után kerül sor (irodalmi-, zenemű, stb.)

A szerző jogait az Szt. korlátozza abban az esetben, ha a művet – számítógépi programot – a szerző, mint munkavállaló munkaköri kötelezettsége keretében hozza létre. Amennyiben munkaköri kötelezettség keretében létrehozott mű jött létre és a munkáltató “a munkaviszony tartalma alapján a mű felhasználására jogosult” (Szt.14.§.(1) bek.) a szerző jogai módosulnak. Ilyen esetben a szoftver felhasználási joga a szoftver átadásával a munkáltatóra száll át és ezt jogszabályi rendelkezés alapján egyúttal a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak kell tekinteni, (ami egyébként a szerző elidegeníthetetlen joga lenne az Szt.8.§.(1) bek. értelmében). A munkáltató jogosult a belső felhasználásra, a szoftver felhasználására vonatkozó jogok átruházására, a szoftver tovább fejlesztésére, módosítására, egyik szoftver cselekménye, mely a szoftver felhasználásával kapcsolatos. A munkáltató hozzájárulása esetén a felhasználás jogát a szerző gyakorolhatja.

A munkavállaló a szerzőt a munkaköri köteletség keretében létrehozott művének felhasználásáért szerzői jogdíj csak abban az esetben illeti meg, ha a munkáltató a szoftver harmadik személynek értékesíti (harmadik személlyel felhasználási, bérleti, stb. szerződést köt, de még akkor is, ha ingyenes használatot enged.)

I.

Hardver nyilvántartás szabályzata

1. A hivatal számítástechnikai hardver eszközeit e szabályzat elfogadását követően az alábbiak szerint kell nyilvántartásba venni:
2. Az EVEREST Home Edition diagnosztikai program felhasználásával kell meggyőződni minden egyes számítógép valós alkotóelemének, alkatrészének típusáról, azonosítójáról, jellemző teljesítményadatairól. Ezt abban az esetben is meg lehet tenni, ha garanciális okokból a számítógép nem bontható meg. Azoknál a régi számítógépeknél, amelyeken esetleg nem futtatható ez a program, ott manuálisan megbontva, szétszerelve az eszközt, kell a szükséges adatokhoz hozzájutni.
3. Az így megszerzett adatok alapján a következő(1.sz. melléklet) számítógép nyilvántartó kartont kell kitölteni valamennyi számítógépről a hozzájuk kapcsolt perifériák adataival együtt.
4. Az így kitöltött nyilvántartó kartont a hivatal azon dolgozójának kell átadni aki az adott gépen dolgozik. Az átvevő aláírásával igazolja a kartonon a számítógép használatba vételét.
5. A számítógép nyilvántartó kartont mindig a gép közelében, a számítógépre telepített szoftverekkel (alaplapi leírás, alaplapi és eszköz driver-ek, operációs rendszer, felhasználói szoftverek), és a számítógép alapú szoftvernyilvántartó lappal (3.számú melléklet) együtt kell elzárva tárolni. Erre azért van szükség, hogy az esetleges hibaelhárításhoz minden szükséges dokumentáció és szoftver helyben és azonnal rendelkezésre álljon.
6. A számítógép nyilvántartó karton átvételekor, egy példányt fénymásolni kell a hivatal analitikus nyilvántartójának részére, aki a továbbiakban az összes nyilvántartó karton fénymásolatát őrzi és tárolja további adatfeldolgozás céljából
7. A számítógép nyilvántartó karton része a karbantartási napló (2.sz. melléklet), amelyben rögzíteni kell az egyes karbantartások időpontját, az alkatrész cseréket, és az esetleges hardver bővítéseket, melyeket a gépet használó hivatali dolgozó aláírásával igazol.
8. A számítógép nyilvántartó kartonon az üzembe állítási időpontját fel kell tüntetni, mert ez az alapja a számítástechnikai eszköz értékcsökkenésének. Az értékcsökkenés mértéke és alapja (mivel gyorsan csökkenő értékű technikai eszközről van szó) az a 0 értékre csökkenés esetén 3 év! Ez vonatkozik a számítógép valamennyi alkatrészére külön-külön is.
9. A nulla értékre csökkent számítógépeket, perifériákat és alkatrészeket amennyiben azok más számítógép javításához nem használhatóak, továbbá az üres festékpatronokat és festék tonereket, veszélyes hulladékként kell kezelni és az erre illetékes átvevő helyekre kell, a nyilvántartásból való törlést követően szállítani.

10. Azokat az alkatrészeket és perifériákat, amelyek még további felhasználásra alkalmasak, továbbá a tartalék festék tonereket, festékpatronokat egy zárható szekrényben kell tárolni egy erre a célra kijelölt helyiségben. Az itt tárolt eszközöket is nyilván kell tartani. Ezek nyilvántartásának alapja a beszerzésüket igazoló számla, mely alapján az analitikus nyilvántartó tartja nyilván az eszközöket.

11. Új számítógépek beszerzésekor a számlán szereplő adatokat célszerű összehasonlítani a fent nevezett diagnosztikai program adataival, és csak így meggyőződve szabad a nyilvántartó kartont kitölteni.

II.

Szoftver nyilvántartási szabályzat

1. A hivatal számítástechnikai szoftver eszközeit e szabályzat elfogadását követően az alábbiak szerint kell nyilvántartásba venni:
2. Az EVEREST Home Edition diagnosztikai program felhasználásával kell meggyőződni minden egyes számítógépen található operációs rendszer típusáról, azonosítójáról, egyéb felhasználói szoftverek típusáról adatairól. Az így kapott információkat egyeztetni kell a számítógépen található azonosító címkékkel (Windows és Office) és amennyiben egyezik akkor ezeket rávezetni a számítógép alapú szoftver nyilvántartó lapra.
3. A számítógép alapú szoftver nyilvántartó lapra fel kell vezetni minden olyan szoftvert amely az adott számítógépen található. Külön fel kell tüntetni az operációs rendszert, nevét gyártóját sorozat számát, azonosítóját. Gondoskodni kell róla, hogy minden nyilvántartott szoftver regisztrálva is legyen.
4. A szoftver nyilvántartó lapnak fejrészén tartalmaznia kell a hivatal nevét, a számítógép azonosítóját (vagy leltári számát), továbbá a felhasználó nevét.
5. A szoftver nyilvántartó lapon a feljegyzett szoftvernek fel kell tüntetni a gyártóját, a szoftver sorozatszámát, a szoftver megnevezését és sorozatszámát, a nyelvét módosítását (telepítés, törlés, frissítés), módosítás dátumát, és megjegyzésben a módosítást végző személy nevét.
6. A szoftver nyilvántartó lapon szereplő programok módosításának ténye meg kell hogy egyezzen a karbantartási naplóba bejegyzettekkel.
7. A szoftver nyilvántartó lapon szereplő operációs rendszer azonosító címkéjének, (hologramos matricájának) rajta kell lennie a nevezett számítógépen házán (nem cserélhető elemén) amennyiben 2001- után lett üzembe állítva.
8. Valamennyi számítógépnek külön számítógép alapú szoftver nyilvántartással kell rendelkeznie (3.sz. melléklet). Ezek másolatát az analitikus nyilvántartónak kell átadni , ahol összesítve lehet kezelni az így keletkezett adatokat.

9. A szoftverek értékcsökkenése az operációs rendszerek esetén megegyezik a számítógépével, mivel az egy adott számítógéphez kötött szoftver, többnyire együtt lett a géppel vásárolva, és új számítógép vásárlása esetén nem célszerű régi operációs rendszert felhasználni, ezért ahhoz a lehető legújabbat kell a gép vásárlásával együtt beszerezni. A vírusirtók esetén a licencszerződésben meghatározott idő intervallum a mérvadó. Ha a vírusirtónk egy éves licenccel rendelkezik úgy az ezután már nem használható, értéke nulla értékre csökken. Újabb időintervallumra történő licenc vásárlás esetén általában frissített változatot is ad a termék forgalmazó, így az lesz a következő intervallum végéig használható szoftver.
10. Valamennyi számítógépnek rendelkeznie kell „jogtisztá” operációs rendszerrel, tehát a hivatalban pontosan annyi operációs rendszernek kell lennie, amennyi számítógépnek. Új számítógép vásárlása esetén új operációs rendszert (újabb kiadásút) célszerű vásárolni. Az operációs rendszeren kívül, egy adott gépen használt felhasználói program, lehet csoportos licenc vásárlás útján beszerezett szoftver is. Ebben az esetben a licenc iratokat egy központi helyen az analitikus nyilvántartó irodában célszerű elzárva tartani és a szoftver licenccnyilvántartó kartonon kell vezetni a hivatalban alkalmazott többszörös licenccel rendelkező szoftvereket.(4. sz. melléklet)
11. Az elavult számítógépeket célszerű három-négy évente árverezés útján értékesíteni operációs rendszerrel együtt (e nélkül ugyanis nem szabad forgalomba hozni!), mert ilyenkor még van esély némi bevétel szerzésre az értékesítésből, és az elavult gépeket később nem kell drága pénzért veszélyes hulladékként elszállíttatni.
12. Amennyiben egy számítógép leselejtezésre kerül, és perifériái között van olyan amire más számítógépes munkahelyen szükség van úgy azt át kell vezetni a másik számítógép kartonjára, feltüntetve a korábbi üzembe helyezés dátumát a perifériának.

SZÁMÍTÓGÉP NYILVÁNTARTÓ KARTON

Számítógép tulajdonos intézmény neve: Polgármesteri Hivatal

Számítógép tulajdonos intézmény címe: 6080 Szabadszállás Kálvin tér 1.

Számítógép felhasználó iroda neve:.....

Számítógép felhasználójának neve:.....

Számítógép azonosító jele:.....

Rendszerbeállítás időpontja:.....

Alkatrész megnevezése	típusa	teljesítménye	mérete	azonosítója
Alaplap				
Processzor				
Memória				
HDD 1.				
HDD 2.				
FDD 1.				
FDD 2.				
ZIP meghajtó				
Optikai meghajtó				
VGA kártya				
Hangkártya				
Hálózati kártya				
Hangszóró				
Nyomtató 1.				
Nyomtató 2.				
Nyomtató 3.				
Szkenner				
Monitor				
Tápegység				
Szünetmentes táp				
Billentyűzet				
Egér				
Mobil Rack				
Web kamera				
Digitalizáló kártya				
TV tuner kártya				
CD író				
DVD író				
PEN Drive				
Ház				
Táp kábel				
Monitor táp kábel				
Nyomtató kábel 1.				
Nyomtató kábel 2.				
Egyéb tartozék				

Dátum: Szabadszállás, 2004. augusztusnap

Nyilvántartást készítette: Szekeres Mihály

Átvevő:.....

SZÁMÍTÓGÉP KARBANTARTÁSI NAPLÓ

Számítógép tulajdonos intézmény neve: Polgármesteri Hivatal

Számítógép tulajdonos intézmény címe: 6080 Szabadszállás Kálvin tér 1.

Számítógép felhasználó iroda neve:.....

Számítógép felhasználójának neve:.....

Számítógép azonosító jele:.....

[illegible]

SZÁMÍTÓGÉP ALAPÚ SZOFTVERNYILVÁNTARTÓ

VÁLLALAT VAGY INTÉZMÉNY NEVE:

SZÁMLÍTÓGÉP AZONOSÍTÓJA (LELTÁRSZÁMA):

FELHASZNÁLÓ NEVE:

OLDALSZÁM:

[illegible]

SZOFTVER LICENCNYILVÁNTARTÓ

VÁLLALAT VAGY INTÉZMÉNY NEVE:

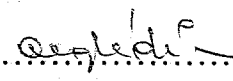
OLDALSZÁM:

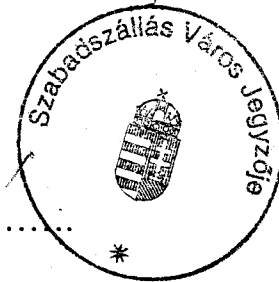
[illegible]

Mellékletek jegyzéke:

1. Számítógép nyilvántartó karton
2. Számítógép karbantartási napló
3. Számítógép alapú szoftvernyilvántartó
4. Szoftver licencnyilvántartó

A hardver és szoftver nyilvántartási szabályzatot készítette Szekeres Mihály.

Jóváhagyta:

Czeplédi Istvánné jegyző

Szabadszállás 2004.07.26.

SZÁMÍTÓGÉP NYILVÁNTARTÓ KARTON

Számítógép tulajdonos intézmény neve: Polgármesteri Hivatal
 Számítógép tulajdonos intézmény címe: 6080 Szabadszállás Kálvin tér 1.
 Számítógép felhasználó iroda neve:.....
 Számítógép felhasználójának neve:.....
 Számítógép azonosító jele:.....
 Rendszerbeállítás időpontja:.....

Alkatrész megnevezése	típusa	teljesítménye	mérete	azonosítója
Alaplap				
Processzor				
Memória				
HDD 1.				
HDD 2.				
FDD 1.				
FDD 2.				
ZIP meghajtó				
Optikai meghajtó				
VGA kártya				
Hangkártya				
Hálózati kártya				
Hangszóró				
Nyomtató 1.				
Nyomtató 2.				
Nyomtató 3.				
Szkenner				
Monitor				
Tápegység				
Szünetmentes táp				
Billentyűzet				
Egér				
Mobil Rack				
Web kamera				
Digitalizáló kártya				
TV tuner kártya				
CD író				
DVD író				
PEN Drive				
Ház				
Táp kábel				
Monitor táp kábel				
Nyomtató kábel 1.				
Nyomtató kábel 2.				
Egyéb tartozék				

Dátum: Szabadszállás, 2004. augusztusnap

Nyilvántartást készítette: Szekeres Mihály

Átvevő:.....

SZÁMÍTÓGÉP KARBANTARTÁSI NAPLÓ

Számítógép tulajdonos intézmény neve: Polgármesteri Hivatal

Számítógép tulajdonos intézmény címe: 6080 Szabadszállás Kálvin tér 1.

Számítógép felhasználó iroda neve:.....

Számítógép felhasználójának neve:.....

Számítógép azonosító jele:.....

[illegible]

SZOFTVER LICENCNYILVÁNTARTÓ

VÁLLALAT VAGY INTÉZMÉNY NEVE:

OLDALSZÁM:

[illegible]